

USNESENÍ

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Čipery a soudců Mgr. Tomáše Šintáka a JUDr. Jiřího Hanuše ve věci

žalobců:

a) J. H., narozený dne [redacted]
bytem [redacted]

b) M. H., narozená dne [redacted]
bytem [redacted], [redacted]

oba zastoupeni advokátkou J. D. [redacted] K [redacted]
sídlem [redacted], [redacted]

proti

žalované:

A. H., narozená dne [redacted]
bytem [redacted], [redacted]

o dovolání, žalobě na obnovu řízení a pro zmatečnost, o návrhu žalované na osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce

k odvolání žalované proti usnesení Okresního soudu v [redacted] ze dne [redacted]
č. j. [redacted]

takto:

Usnesení okresního soudu se **potvrzuje**.

Odůvodnění:

Usnesením výše označeným rozhodl okresní soud tak, že zamítl žádost žalované o osvobození od placení soudních poplatků (výrok I) a o ustanovení zástupce (výrok II).

V jeho odůvodnění okresní soud vyložil, že žalovaná podáním z [redacted] požádala o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce, a to v situaci, kdy byla předtím vyzvána k zaplacení soudního poplatku z dovolání, které podala proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové č. j. [redacted] ze dne [redacted]. Z prohlášení žalované o majetkových a výdělkových poměrech okresní soud zjistil, že žalovaná je svobodná, pracuje jako soukromá podnikatelka v oboru obchodní činnosti s příjmem za rok 2005 ve výši [redacted] Kč, za rok 2006 ve výši [redacted] Kč, za rok 2007 ve výši [redacted] Kč, za rok 2008 ve výši [redacted] Kč, za rok 2009 ve výši [redacted] Kč, za rok 2010 ve výši [redacted] Kč, za rok 2011 ve výši [redacted] Kč, za rok 2012 ve výši [redacted] Kč, za rok 2013 ve výši [redacted] Kč, za rok 2014 ve výši [redacted] Kč, za rok 2015 ve výši [redacted] Kč, za rok 2016 ve výši [redacted] Kč, za rok 2017 ve výši [redacted] Kč, za rok 2018 ve výši [redacted] Kč, za rok 2019 ve výši [redacted] Kč. Žalovaná dále uvedla, že pobírá starobní důchod ve výši [redacted] Kč. Tvrdila, že nevlastní žádný majetek větší ceny, který by mohl být zpeněžen a použit na zaplacení soudního poplatku, neboť veškerý majetek je postižen výkonem rozhodnutí, který považuje za nezákonný. Poukázala na platby SIPO: záloha na elektřinu [redacted] Kč, televizní poplatek [redacted] Kč, rozhlasový poplatek [redacted] Kč, nájem [redacted] Kč, služby spojené s užíváním bytu [redacted] Kč. Dále platí poplatek za telefon průměrně za rok 2020 asi [redacted] Kč, pojistné [redacted] Kč. Upozornila také na skutečnost, že byla nucena dočasně si vypůjčit

██████████ KČ vzhledem k nedoplatku u správce daně ve výši ██████████ KČ. Na daních z nemovitostí hradí ročně částku ██████████ KČ, ██████████ KČ a ██████████ KČ. Jako další své závazky žalovaná označila dlužné úroky z prodlení v celkové výši ██████████ KČ a daňové penále ██████████ KČ, taktéž ohledně tohoto dluhu si byla nucena vypůjčit v září 2010 částku ██████████ KČ. Další její půjčka činila ██████████ KČ z listopadu 2010 na úhradu ██████████ KČ za druhou splátku zvýšené daně z nemovitostí, dalších ██████████ KČ si půjčila v letech 2011 – 2014 na úhradu daní z nemovitostí, neuhrazeno dosud na daní z nemovitostí jí zůstává i nadále částka ██████████ KČ. V roce 2010 s ohledem na úhradu soudního poplatku si vypůjčila ██████████ KČ. Další její půjčka činila ██████████ KČ s ohledem na pokles jejích příjmů a částku ██████████ KČ na úhradu nákladů řízení ve věci ██████████. Své závazky žalovaná vyčíslila tedy částkou ██████████ KČ. Okresní soud vyšel dále ze zjištění, že žalovaná má v živnostenském rejstříku jako předmět podnikání hostinskou činnost, velkoobchod a maloobchod, skladování, balení zboží, manipulace s nákladem a technické činnosti v dopravě, silniční motorovou dopravu – osobní provozovaná vozidly určenými pro přepravu nejvýše 9 osob včetně řidiče, prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin a jako provozovny má uvedeny dvě adresy, a to ██████████, ██████████ a ██████████, ██████████, dobu platnosti oprávnění má uvedenu dobu neurčitou. Podle zápisů v katastru nemovitostí je žalovaná vlastnící ve výši spoluvlastnického podílu ██████████ nemovitostí zapsaných na ██████████ v obci a katastrálním území ██████████, vlastnící ve výši spoluvlastnického podílu ██████████ nemovitostí zapsaných na ██████████, ██████████ v obci ██████████, katastrálním území ██████████, vlastnící v podílu ██████████ nemovitostí zapsaných na ██████████ v obci ██████████ a katastrálním území ██████████, a vlastnící nemovitostí zapsaných na ██████████ (v podílu ██████████), ██████████ (v podílu ██████████) a LV č. ██████████ (v podílu ██████████) v obci a katastrálním území ██████████. Žádost žalované posoudil okresní soud se zřetelem k ustanovením § 138 odst. 1 a § 30 občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) a dospěl k závěru, že zákonné podmínky pro osvobození žalované od soudních poplatků a pro ustanovení zástupce z řad advokátů nejsou dány. Zdůraznil, že žalovaná vlastní nemovitý majetek značné hodnoty, i když tento majetek je zatížen zástavními právy. Z předloženého daňového přiznání je zřejmé, že taktéž příjem žalované se značně snížil, a to již v roce 2013 a 2014. Žalovaná však i za tohoto stavu nadále pokračovala ve své podnikatelské činnosti, i když z prokázaného příjmu je zcela zřejmé, že není schopna své závazky plnit. Dle názoru okresního soudu se žalovaná ocitla v této situaci právě proto, že i nadále pokračuje ve své podnikatelské činnosti, i když ze svého příjmu není schopna své závazky plnit, tím pak její výdaje přesahují příjmy. Pokud je tedy žalovaná schopna pokračovat i nadále ve své podnikatelské činnosti, má finanční prostředky na její provoz, má zřejmě i příjem na to, aby byla schopna uhradit výši stanoveného soudního poplatku.

Proti tomuto usnesení se žalovaná odvolala. Navrhla jeho zrušení a přikázání věci k dalšímu řízení jiným soudům. Poukazovala na to, že v minulosti jí bylo opakovaně poplatkové osvobození i ustanovení zástupce přiznáno. Veškerý její majetek je nezákonně obstaven, napadené rozhodnutí je v příkrém rozporu se zákonem i judikaturou. Namítala podjatost vyšší soudní úřednice ██████████. M ██████████ H ██████████, která napadené usnesení vydala, i všech soudců Okresního soudu v ██████████, Krajského soudu v Hradci Králové a Vrchního soudu v Praze.

Krajský soud jako soud odvolací po zjištění, že odvolání je přípustné (§ 201 o. s. ř.), obsahuje všechny podstatné náležitosti (§ 205 o. s. ř.) a je podáno osobou oprávněnou a včas (§ 201 a § 204 o. s. ř.), přezkoumal bez nařízení jednání (§ 214 odst. 2 písm. c/ o. s. ř.) odvoláním napadené usnesení okresního soudu i jemu předcházející řízení v mezích, ve kterých se odvolatelka domáhala jeho přezkumu (§ 212 o. s. ř.). Přihlížel přitom jen důvodům, které se týkají toho, co okresní soud řešil ve výroku odvoláním napadeného usnesení (§ 212a odst. 6 o. s. ř.). Odvolání důvodným neshledal.

Krajský soud se předně zabýval odvoláním namítanou podjatostí dotčené vyšší soudní úřednice a všech soudců Okresního soudu v ██████████ i Krajského soudu v Hradci Králové. Obdobné námítky přitom žalovaná uplatnila opakovaně již v průběhu řízení před soudem prvního stupně. K těmto

námítkám však nelze přihlídnout, neboť nebyly odůvodněny žádnými konkrétními tvrzeními, která by bylo možné podřadit pod ust. § 14 odst. 1 o. s. ř. V námítkách se tvrdí v podstatě jen to, že soudci mají poměr k věci a k účastníkům, aniž by bylo vysvětleno, v čem konkrétně tento poměr spočívá, a že dlouhodobé porušování práv povinného a jemu blízkých osob ze strany soudů vylučuje jejich nestranné rozhodování a zakládá podjatost všech soudců soudů prvního i druhého stupně. Jde tudíž o případ, na nějž pamatuje ust. § 14 odst. 4 o. s. ř., které účastníku zapovídá jako důvod podjatosti použít okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Judikatura již ostatně dovodila, že námitka podjatosti odůvodněná pouze těmi okolnostmi, které jako nezpůsobilé být důvodem k vyloučení soudce označuje přímo zákon (v § 14 odst. 4 o. s. ř.), není řádnou námitkou podjatosti, a je-li takto (přesto) vznesena, lze ji již proto hodnotit jako obstrukční postup (jako procesní obstrukci), který s přihlédnutím k § 2 o. s. ř. nepožívá právní ochrany (srov. usnesení Nejvyššího soudu z [redacted], sp. zn. [redacted]). V této souvislosti je nutno dále zdůraznit, že okresní soud žalovanou v průběhu tohoto řízení opakovaně poučil o náležitostech námítky podjatosti (z poslední doby např. usneseními okresního soudu ze dne [redacted] č. j. [redacted] a ze dne [redacted] č. j. [redacted]).

Podle ustanovení § 138 odst. 1 o. s. ř. na návrh může předseda senátu přiznat účastníkovi zčásti osvobození od soudních poplatků, odůvodňují-li to poměry účastníka a nejde-li o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva; přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li proto zvláště závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Nerozhodne-li předseda senátu jinak, vztahuje se osvobození na celé řízení a má i zpětnou účinnost; poplatky zaplacené před rozhodnutím o osvobození se však nevracejí.

Podle ustanovení § 30 odst. 1 o. s. ř. účastníku, u něhož jsou předpoklady, aby byl soudem osvobozen od soudních poplatků (§ 138), předseda senátu ustanoví na jeho žádost zástupce, jestliže je to nezbytně třeba k ochraně jeho zájmů. O tom, že může tuto žádost podat, je předseda senátu povinen účastníka poučit. Podle ustanovení § 30 odst. 2 o. s. ř. vyžaduje-li to ochrana zájmů účastníka nebo jde-li o ustanovení zástupce pro řízení, v němž je povinné zastoupení advokátem (notářem), ustanoví mu předseda senátu v případě uvedeném v odstavci 1 zástupce z řad advokátů.

Obecně platí, že osvobození od soudních poplatků může být účastníku přiznáno na jeho žádost, když účastníku nesmí být jen pro jeho nepříznivou majetkovou situaci znemožněno uplatňovat nebo bránit své právo u soudu. Pro osvobození od soudních poplatků musí být kumulativně splněny 2 předpoklady: 1) odůvodňují to jeho poměry (soud přihlíží k celkovým majetkovým poměrům žadatele, k výši soudního poplatku, k nákladům, které si pravděpodobně vyžádá dokazování, k povaze uplatněného nároku a k dalším podobným okolnostem, u fyzických osob bere v úvahu také jejich sociální poměry, zdravotní stav apod., přihlídně nejen k výši příjmů žadatele a množství disponibilních finančních prostředků, ale též k jeho možnosti si tyto prostředky opatřit, jakož i k důsledkům, které by pro jeho poměry mohlo mít zaplacení příslušného soudního poplatku), a 2) nejde o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva. Účastník občanského soudního řízení uplatňuje právo svévolně tehdy, činí-li procesní úkony nikoliv v zájmu ochrany svých subjektivních práv, ale jen zlovolně (při vědomí, že tím svá práva neochrání a ani ochránit nechce) a se záměrem způsobit jinému škodu nebo jinou újmu, popřípadě alespoň procesní obtíže. O zřejmě bezúspěšné uplatňování práva jde zpravidla tehdy, je-li již ze samotných údajů (tvrzení) účastníka nebo z toho, co je soudu známo z obsahu spisu nebo z jiné úřední činnosti nebo co je obecně známé, bez dalšího nepochybné, že požadavku účastníka nemůže být vyhověno. Pro závěr, zda jde o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování práva ve smyslu ustanovení § 138 odst. 1 o. s. ř., platí v řízení před soudem prvního stupně, v odvolacím řízení nebo v dovolacím řízení vždy shodná hlediska (srov. [redacted]). Podmínky pro osvobození od soudního poplatku musí platit současně, tj. osvobození musí odůvodňovat poměry účastníka a současně nemůže jít o svévolné nebo zřejmě

bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva. Základní podmínkou pro ustanovení zástupce z řad advokátů je naplnění předpokladů pro osvobození účastníka od soudních poplatků. K té pak přistupuje nezbytná potřeba ochrany zájmů účastníka. Ta je naplněna zejména tehdy, jde-li o věc po stránce skutkové nebo právní složitou, nebo jde-li o věc, v níž je předepsáno povinné zastoupení advokátem. Účastník ucházející se o poplatkové osvobození a o ustanovení zástupce je povinen své poměry věrohodným způsobem doložit (prokázat).

Odvolací soud pokládá za správný a přesvědčivě odůvodněný závěr okresního soudu o tom, že žalovaná nesplňuje zákonné podmínky pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce. Je třeba zdůraznit, že v daném řízení o dovolání proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne [REDACTED] č. j. [REDACTED] požádala žalovaná o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce již potřetí. Předchozí dvě žádosti byly pravomocně zamítnuty, a to jednak usnesením Okresního soudu v [REDACTED] ze dne [REDACTED] č. j. [REDACTED] ve spojení s usnesením Krajského soudu v Hradci Králové ze dne [REDACTED] č. j. [REDACTED] jednak usnesením Okresního soudu v [REDACTED] ze dne [REDACTED] č. j. [REDACTED] ve spojení s usnesením Krajského soudu v Hradci Králové ze dne [REDACTED] č. j. [REDACTED]. Žádné zásadně nové skutečnosti o svých poměrech žalovaná ve třetí žádosti neuvedla. Nové okolnosti nevyšly najevo rovněž při posuzování žádosti okresním soudem a ani v tomto odvolacím řízení. Krajský soud proto dospěl k závěru, že odvoláním napadené usnesení je věcně správné. Postupem dle ustanovení § 219 o. s. ř. je proto potvrzen.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není odvolání ani dovolání přípustné.

Hradec Králové 22. července 2021

JUDr. Jiří Hanuš v. r.
soudce

v zastoupení za nepřítomného předsedu senátu JUDr. Jana Čiperu z důvodu dovolené